

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ОНАЛАР ВА БОЛАЛАР САЛОМАТЛИГИНИ МУХОФАЗА ҚИЛИШ, АҲОЛИНИНГ РЕПРОДУКТИВ САЛОМАТЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТҮҒРИСИДА

Бошланиши 1-бетда

Барча "тибиёт бригадалари" тарбига кўшимча педиатрия хамисраси ва доя штатлари ажратилди. Болалар, хомиладор ва туғиш ёшлидаги аёлларни зарур витамин комплекслари, йод препарати, темир ва фолии кислотаси билан белуп тавминал жорий этилди.

Аҳолининг репродуктив саломатлигини мустахкамлаш, оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш, тибиёт муассасаларининг самарали бошқарув тизимини яратиш мақсадида:

1. Соғлини саклаш вазирлигининг 2023 йил 1 октябрдан бошлаб:

Республика ихтисослаштирилган акушерлик ва гинекология иммий-амалий тибиёт маркази, Республика аҳоли репродуктив саломатлиги маркази, Республика "Она ва бола скрининг" маркази Республика ихтисослаштирилган она ва бола саломатлиги иммий-амалий тибиёт марказини (кейини ўрнинарда — Марказ);

худудий перинатал, аҳоли репродуктив саломатлиги хамда "Она ва бола скрининг" марказлари негизида Марказининг 14 та худудий филиалларини ташкил этиш түғрисидаги таклифларiga

резолюки берилсин.

2. Кўйидагиларни назарда тувичи оналар саломатлигини муҳофаза кишининг тақомиллаштирилган тибий профилактика ва патронаж тизими жорий қилинсин:

а) бирламичи тибий-санитария ёрдами мусассасаларида "тибиёт бригадалари":

ўзларига биринчиларни худудларда хомиладор аёлларни аниқлайди, уларни хисобга олиш ва даврий тибий кўришни ташкил этади;

туман (шахар) кўп тармоқи марказий поликлиникаларининг "Аёллар маслаҳатхонаси" бўйимли билан биргалиқда хомиладор аёллар ҳолатини доимий мониторинга кишиб боради хамда хавф омиллари аниқланганда Марказининг худудий филиалларига юборади;

б) соғлини саклаш вазирлигининг 2023 йил 1 октябрдан бошлаб:

республика, худудий тибий-санитария өрдамаларида консультатив ёрдам беради хамда зарур ҳолларда уларга тибий стационар ёрдам кўрсатади;

в) Марказ:

республика, худудий тибиёт мусассасалари хамда саломатлиги оширади;

г) Республика перинатал маркази:

эрта туғурук ҳавфи бўлган хомиладорларга, шунингдек, муддатига етмасдан (22-28 ҳафталик) туғиған чақалокларга барча турдаги тибий хизматлар кўрсатади;

д) Марказ:

республика, худудий тибиёт мусассасалари хамда саломатлиги оширади;

е) Марказининг худудий филиалларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигининг олидини олиш бўйича репродуктив аъзолар патологиясининг олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этади;

б) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

бўйимли оиласида:

а) Марказини саклаш вазирлигини олидини олиш бўйича тибий-профилактика тадбирларини ташкил этиш түғрисидаги тақлифларига

Давр нафаси

ҚУН МАВЗУСИ

ИЛГОР ТАШАББУС ВА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯ

Қишлоқ хўжалигининг келажаги шуларга боғлиқ

Самарқандда озиқ-овқат хавфсизлиги бўйича ҳалқаро конференция ишчан кайфиятда, таклиф ва ташаббусларга бойлиги билан самарали кечди. Бинобарин, ҳалқаро анжуманинг мавзуси долзарб, бир мамлакат, бир худуд ёки минтақага тегиши эмас, барчага дахлдор.

Ушбу йўналишдаги ишларни жадаллаштириш, соҳага замонавий, илгор технологияларни қўллаш, мавжуд камчилик ва муаммоларга ечим тоғисида ҳамкорлик ва ҳамжикатлик чука юла турди.

Ўзбекистон замини кадимий ва бой дехкончилик анъаналари, гоят ҳилма-хил, ўзига хос таъмили нематлари билан азалдан машур. Иктисолидетимизнинг етаки секторида ҳозирги кундан меҳнатла лаёқатли аҳолининг 27 фозили меҳнат кильмоқда.

Сўнгги йилларда соҳани ривоҷлантириш ва илгор технологияларни жадаллаштириш, соҳадиги тадқиқотлар ҳамда инновациялар мавзусида юрик тадбирлар бўлинишади.

Ҳалқаро конференциянинг иккичи кунида Агрозик-овқат инвестиция форуми, Марказий Осиё ва Кавказда қишлоқ хўжалиги соҳадиги тадқиқотлар ҳамда инновациялар мавзусида юрик тадбирлар бўлинишади.

Кейинги ўй йилларда "яшил инклип" ва инновацион технологиялар кенг жорий этилиши туфайли қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарни жакни сезилалиги ошяпти. Лекин дунё аҳолиси кўпайиб бораётгани ва бошқа омиллар ушбу йўналишдаги ишларни юнада жадаллаштиришни тақозо этмоқда.

Жумладан, ҳозир бутун дунёда сув тақисиги глобал муаммомга айланган.

Али АБУСАБАА,
Курғоқил худудларда қишлоқ хўжалиги тадқиқотлари ҳалқаро маркази (ICARDA) бош директори, CGIAR минтақавий директори:

— Марказий Осиё ва Кавказ жуда кўп мева-сабзавот ва дон маҳсулотларира эга минтақа. Бу хилма-хиллик шунчалик мухомми, шунчалик долзарби, улар келгусида озиқ-овқат хавфсизлигига таъсир кўрсатувчи омил бўялти. Ўзбекистон эса генетик материалларни таъминловчи ҳудуд. Чунки юртингиздан CGIAR тизимидағи төнбонкларда 15 миндан ортиқ турдаги ўсимликларни тадқиқотлари таъсир берилган.

Лекин ҳудудда сувнинг асосий қисми қишлоқ хўжалиги сарфланади. Шунингдек, ер деградациясига дуч келяпмиз. Боз устига, иклим ўзарии масалалари бор. Буларнинг ҳаммаси соҳада тадқиқот ва инновацияларга катта этакиб қартишни таъсир берилган.

Технология ва инновация — ташкилотимизнинг асосий вазифаларидан бири. CGIAR 3 минг 500 тадқиқотчи бирлаштируви тармоқ ҳисобланади. Вазиятнинг долзарблигидан келиб чиқиб, биз тадқиқотлар самарадорликни оширишин ўйлаляемиз. Охирги бир неча кун давомида гувоҳ бўлдикки, Ўзбекистон илмий-тадқиқот институтларида бу масалага катта этакиб қартиляпти. Бу яхши хотал.

Жасур ШОДИЕВ,
Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Самарқанд ҳудудий бошқармаси бошлиги:

— Арооизик-овқат инвестиция форумида юртимизнинг барча ҳудудларидан сферм ҳўжаликлари раҳбарлари, тадбиркорлар, жумладан, вилоятимизнинг палатага аъзо 60 тадбиркорлик субъекти вакиллари қатнаши, сармоявий лойиҳалар билан танишиб, музокара ўтказиш имкониятига эга бўлади.

Вилоятимизда 45 мингдан ортиқ тадбиркорлик субъекти бор. Уларнинг 16 мингдан зиёди Савдо-саноат палатасига аъзо. Форум орталари самарқандлик фермерлар Покистон, АҚШ, Хитой ва бошча давлатлар сармоядорлари билан шартнома имзолади. Уларнинг аксарияти мамлакатимизга қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлайдиган энг замонавий усуналарни кептириш, шу орталари Ўзбекистоннинг экспорт салоҳиятини ошириши каратилади.

Жумладан, анжумана Жомбой туманидаги "Жомбой паррандасаноат" корхонаси хитойлик инвестор билан юрик лойиҳа бўйича келишувгу эришди. Унга мувофиқ, Хитойдан зарур асбоб-усуналар кептирилади. Натижада янги иш ўринлари очилади. Маҳсулотнинг 90 фози экспортга жўнатилиади.

Зоҳиджон ЗИЁДУЛАЕВ,
Шолиҷилик илмий-тадқиқот институти директори
ўринбосари:

— Шоли бутун дунёда энг кўп истеъмол қилинадиган маҳсулот. Янги унга талаб доим бор ва ортиб бормоқда. Шу жиҳатдан олганда, мазкур конференцияни боз учун зарур ҳамда ўз вактида ташкил этилди, десам тўғри бўлади. Конференция давомида ҳорижлик ҳамкасларимиз билан фикр ва тажриба алмаштига имкониятига ўтказиб.

Институтимиз олимлари 2021-2023 йилларда шолининг 2 та, соянинг битта навни юратди, уларнинг урургалига Республикадаги агрокластер, фермер ва дехон ҳўжаликлари томонидан бўйротмалар ҳам кўп. Умуман, институтимиз томонидан ҳар йили шолининг 250-300 тонна, соянинг 30-40 тонна юкори авлодли уруғликлари етиширилиб, фермер ҳўжаликларининг 2,1 мингектар ерига экилади.

Бундан ташкил, юратилган шоли ва соя навларини етишириш агротехникаси — мақбул экши муддати ва

Президентимизнинг 2019 йил 23 октябрьдаги фармони билан Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривоҷлантиришнинг 2020-2030 йилларга мўлжалланган стратегияси қабул қилинди. Ушбу хўжакатда 9 устувор ўйналиш, киска ва узок муддатли ишлопарни амалга ошириш тамойилла тушишни учун замин яратди.

Дунёнинг кўйлаб мамлакатлари сув ресурсларидан оқилона фойдаланишига қарашган чора-тадбирлар кўрсатилган стратегияси қабул қилинди. Ушбу хўжакатда 9 устувор ўйналиш, киска ва узок муддатли ишлопарни амалга ошириш тамойилла тушишни учун замин яратди.

Ўзбекистоннинг тегиши ҳалқаро рейтинглардаги ўнин йилдан-йилга мустаҳкамлани бормоқда. Жумладан, 2022 йилда Глобал озиқ-овқат хавфсизлик индексида 57,5 балл тўплаб 73-үринни (2017 йилда 54,7 балл билан 88-үринда бўлган) эталанди.

Аграр соҳада бозор муносабатлари кенг жорий килинаётгани, кулаги агробизнес мухити яратлаётгани соҳани саноатлаштириш ва инвестицион козибодорлигини оширишади, илгор технологияларга асосланган инфраструктуруни бўйлап кўйилшида аини мудда бўлмоқда.

КОНФЕРЕНЦИЯ ДУНЁ МИҚЁСИДА ОЧАРЧИЛИКНИ КАМАЙТИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ.
ТАШКИЛОТИМIZГА 72 ДАВЛАТ АЪЗО. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ, ИЛМ, ТЕХНОЛОГИЯ, ИХТИМОЙ МАСАЛАЛАРДА ЛОЙИҲАЛАРНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ. АЪЗО МАМЛАКАТЛАР БИЛАН УШБУ ЙЎНАЛИШЛАРДА ЖУДА ЯХШИ ҲАМКОРЛИК ЎРНАТИЛГАН.

Ерлан БАЙДАВЛЕТ,
Ислом ҳамкорлик ташкилотининг озиқ-овқат хавфсизлиги бўйича бош котиби:

— Самарқандда жаҳон ахли учун долзарб ғарбияни ҳалқаро багишилганни билан алоҳида аҳамиятга эга. Чунки бугун озиқ-овқат хавфсизлиги масаласи глобал миқёсда долзарблашмоқда. Камбагалликнинг ошиши, ахлини ўсиши, очарчиллик нотуғри сиёсат ва иқлим ўзаригилари бунга асосий сабаб бўялти.

Озиқ-овқат таъминотини барқарор етказиб беришдаги кийинчиликлар ҳамда глобал савдо-даги тўсиқлар ҳам миллионлаб инсонлар ҳаётига салбий тасир сияхиятни килинди. Озиқ-овқатда инфляция масаласи ҳам долзарб. БМТ маълумотларига кўра, айни пайтда дунёдаги 22 давлатда озиқ-овқат етиши масаласи сизийлиги. Аҳолининг тўйиб овқатланмаслиги даражаси ортиб боряпти. Озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб килинди.

2020-2030 йилларга мўлжалланган дастуримиз бўйича соҳани Барқарор ривожларни максадларига моз равишда тараққий этишириш олдимиздаги мухим вазифа. Ҳозир ишлар ана шу дастурдан келиб чиқиб олиб бўрилмоқда. Булар келгусидаги ёхимолий хатарларнинг олдини олишида кўп келади.

2020-2030 йилларга мўлжалланган дастуримиз бўйича соҳани Барқарор ривожларни максадларига моз равишда тараққий этишириш олдимиздаги мухим вазифа. Ҳозир ишлар ана шу дастурдан келиб чиқиб олиб бўрилмоқда. Булар келгусидаги ёхимолий хатарларнинг олдини олишида кўп келади.

Мазкур форум бу борадаги ишларни муҳокама қилиш, яхши таклифларни ўтага ташлаш, мавжуд муаммолар ечимини излаш учун мухим платформа бўлди.

— Самарқандда жаҳон ахли учун долзарб ғарбияни ҳалқаро багишилганни билан алоҳида аҳамиятга эга. Чунки бугун озиқ-овқат хавфсизлиги масаласи глобал миқёсда долзарблашмоқда. Камбагалликнинг ошиши, ахлини ўсиши, очарчиллик нотуғри сиёсат ва иқлим ўзаригилари бунга асосий сабаб бўялти.

Конференция дунё миқёсida очарчилликни камиайтиришади. Ташкилотимизга 72 давлат аъзо. Қишлоқ хўжалиги, илм, технология, иҳтимой масалаларда лойиҳаларни амалга оширамиз. Аъзо мамлакатлар билан ушбу йўналишада жуда яхши ҳамкорлик ўрнатилган.

Асосий мақсадимиз — кўп йиллик режалар асосида аъзо давлатларни кўллаб-куватлайди.

Ҳалқаро конференция биргаликда очарчиллик ва камбагалликка қарши курашишда катта роль ўйнайди. Барқарор ривожланиши максадларира одамларни сифати озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўйиб таъминлаш кўзда тутилган. Албатта, бу борада муаммолар ҳам кам эмас. Бунда жуда кенг қарори ҳалқаро ҳамкорлик талаоб қилинди. Минбалар, билимлар, технологиялар алмашши, мавжуд муаммоларни ҳал этишда эса мана шундай мулокотлар катта аҳамият касб этди.

мөъёллари, минерал ўғитлар билан озиқлантариши мөъёл ва муддатлари ишлаб чиқилиб, кенг майдонларга жорий этилган.

Институтимиз махаллий илмий тадқиқот ҳамда ўқув муассасаларидан ташкил. Хитой милий шолиҷилик институти, Ухан қишлоқ хўжалиги университети, Таиланд Қишлоқ хўжалиги университети, Шанхай қишлоқ хўжалиги университети, Жанубий Корея ўсимликларини миллий институти, Жанубий Кореяниң RDA ташкилоти тизимидағи KOPRI ва AFACI марказлари, FAO, Филиппиндаги Ҳалқаро шолиҷилик институти (IRRI), Вьетнам дала экинлари илмий-тадқиқот институти каби илмий ва ҳалқаро мусассасалар билан яхши ҳамкорлик ўрнататган. Озиқ-овқат хавфсизлиги бўйича ҳалқаро конференция эса мана шундай мулокотлар катта аҳамият касб этди.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Н.ХАЙДАРОВ олган суратлар.

ХАЛҚ ХИЗМАТИДАГИ ИЖТИМОЙ ДАВЛАТ

бу мақом ислоҳотлар ортга қайтмас тус олганидан дарак беради

Сардорбек ЮСУПОВ,
юридик фанлар доктори

Бошқача айтганда, янгиланган Конституция ҳам давлатчилик, ҳам инсон хукуклири борасида бошланган демократик ислоҳотларда орта қайтмаслигизининг ўзига хос исботидир, десак асло муబалага бўйлади.

Маскүр улувор ва инсонпарвар стратегияни белгилашда давлатнинг макоми аник ўрнатилиши жуда муҳим. Давлат макоми деганда, кўз ўғимиздан давлат фаолиятининг ташкили, унинг бошқа давлатлар ва ҳалқаро ташкилотлар билан муносабатларини, шунингдек, фуқароларнинг хукуқ ва мажбуриятларни белгиловча хукуқий ва сиёсий интифодутлар мажмуми сифатидаги гавадланади.

Агар давлатчиликнинг сиёсий ва хукуқий макоми мустаҳкам ва барқарор бўлмаса, бу сиёсий бекарорлика, ижти-

конституциямизда давлатнинг демократик, хукукий, ижтимоий ва дунёвий мақоми белгиланганини янги Ўзбекистон пойдеворига қиёслаш мумкин. Чунки унда мустақиллик йилларида миллий давлатчилик борасида эришилган улкан тажриба, бугунги кунда давлат бошқаруви олдида турган ўтқир волзарб масалалар, дунёда сакланиб қолаётган гоят мурракаб геосиёсий жараёнлар авж олган объектив реалия шароитида пухта ўйланган стратегия акс этган.

моий низоларга, ижтиносидан таназзулга ва фуқаролар хукуқ ва эркинликлари бузилиши олиб келиши мумкин.

Президент Шавкат Мирзиёев Олий Мажлисга йўллаган Мурохатномасида "Ҳаёт олдимишга яна қанча синов ва муммомларни кўйши мумкин ва биз ҳар қандай ҳолатта тайёр туришимиз зарур. Лекин қанчалик қилин ва мурракаб бўлмасин, демократик ислоҳотлар йўлидан ҳеч қачон орта қайтмаймиз. Одиндан, фақат олдинга қараб борамиз. Ва биз бунга ҳар томонлами қодиримиз. Чунки бугунги ҳалқимиз — кечаги ҳалқ эмас. Бугунги Ўзбекистон ҳам — кечаги ҳалқ эмас", деб ислоҳотлар орта қайтмас тус олганини таъкидлаганди.

Янги таҳрирга Конституциясида Ўзбекистонга ижтимоий мақом берилishi мамлакатимизда яшайтган ҳар бир шахс муммомлари билан ёлиз копдирilmаслиги, ҳар бир инсоннинг ҳаётдан рози бўлиб яшashi учун барча имкониятлар сафарбар этилишини англаади.

Янги ижтимоий соҳада бугунги кунда амалга оширилаётган ислоҳотлар, этихъеманд фуқароларни кўллаб-куватлашпа оид ҳалқарвтар сиёсат ижтимоий давлатнинг туб моҳиятини ташкил этиди. Давлат бюджети маблагларининг энли, фоиздан ортига ижтимоий соҳаларга йўналтираётганинг ўзи ҳам ижтимоий давлат белгиларидан бирни хисобланади.

Конституцияда давлатнинг ижтимоий мажбуриятлари билан боғлиқ нормалар З баробар кўпалирилиб, ижтимоий давлат моделини амалга ошириш механизmlари белgilanадi. Энг асосийси, мазкур конституцияни юқоридан ҳаётда тўла ва изил жорий этиш "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида сифатли таълимни ва тиббий ҳизмат, фуқароларнинг ижтимоий этихъеманд катаманини кўллаб-куватлаш, муносиб меҳнат шароити ва адоптилиш иш ҳаки тизимини яратиш, ишсизликдан химояланниш, ўй-жига эга бўлишига қаратилган аниқ ва манзили чора-тадбирларни куриш билан боғлиқ.

Ижтимоий ҳимоя тизими янада яхшиланади

Кейинги йиллarda ҳар бир инсоннинг ҳаётдан рози бўлишини таъминлаш учун ижтимоий ҳимояга қаратилган кенг картвori испоҳотлар амалга оширилмоқда. Киска муддатда камбагалликнинг 2 баробардан зиёд қискариши бу борада кўрилган зарур чорарол меваёсидир.

Янгиланган Конституциямизда бир қатор мухим нормалар белgilanадi. Хусусан, давлат фуқароларни бандилгини таъминлаш, ишсизликдан химоя килиш, камбагалликни қисқартириш бўйича мажбуриятларни ўз зиммасига оли.

Янги ўрнатилган конституциявий қондапарни ҳаётга жорий этиш, шунингдек, давлатимиз раҳбарининг сайловчилар билан учишувларидан ахолидан билдирилган таклиф ва мулоҳазалардан келиб чиқсан ҳолда, ахолини даромадли меҳнат билан банд қилиш, ижтимоий суғуру тизимини такомиллаштиришга алоҳида этишиб берилмоқда.

Бу борада "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида меҳнати лаёқатли ахоли, шу жумладан, ёшлар ва ногиронлиги бўлган шахсларнинг барқарор ва самарали бандилгини таъминлаш бўйича давлат томонидан кафолатланган ижтиносидан, ижтимоий ва хукукий чора-тадбирлар амалга ошириб келинмоқда. 2020 йилнинг 15 октябры санасида давлатимиз раҳбари имзолаган "Ногиронлиги бўлган шахсларнинг хукуклари тўғрисида" — гиёнун ногиронлиги бўлган шахсларни давлат томонидан кўллаб-куватлаш соҳасини комплекс хукукий тарбига солишига қаратилган ҳамда ушбу шахсларни ижтимоий ҳимоя килишига оид бошланган кенг картвori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Янгиланган Конституциямизнинг 57-моддасига кўра, этихъеманд фуқароларни кўллаб-куватлашга оид ҳалқарвтар сиёсат конституция даражасида мустаҳкамланишади.

"Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида "Менинг биринчи уйим"

дастури доирасида куриладиган уйларнинг камиди 50 фоизини этихъеманд ва ёш оиласида учун ахратиш, улар сотиб олган ўй-жига учун хисобланган кўшилган қиймат солиги суммасини қайтариб бериси тартиби жорий этиши ўй-жига олиши орзуманд, лекин моддий имконияти чекланган, ижарама-ижара кучишидан безган, ижарага берувчининг кош-ковогига қараб хавотирда яшад келадиган оиласларнинг багрига эсан тоза ҳаво каби кириб келмоқда, десак янглишишган бўйамиш.

Ногиронлиги бор шахсларни кўллаб-куватлаш — устувор вазифа

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқда, юртимизда ногиронлиги бор шахслар таҳминан 700 мингдан ошади. Сўнгги йилларда ногиронлиги бўлган шахсларнинг хукукларини таъминлаш бўйича давлат томонидан кафолатланган ижтиносидан, ижтимоий ва хукукий чора-тадбирлар амалга ошириб келинмоқда. 2020 йилнинг 15 октябры санасида давлатимиз раҳбари имзолаган "Ногиронлиги бўлган шахсларнинг хукуклари тўғрисида" — гиёнун ногиронлиги бўлган шахсларни давлат томонидан кўллаб-куватлаш соҳасини комплекс хукукий тарбига солишига қаратилган ҳамда ушбу шахсларни ижтимоий ҳимоя килишига оид бошланган кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Янгиланган Конституциямизнинг 57-моддасига кўра, этихъеманд фуқароларни кўллаб-куватлашга оид ҳалқарвтар сиёсат конституция даражасида мустаҳкамланишади.

Биринчидан, ишга лаёқатлизлар ва ёлзиз кексалар, ногиронлиги бор шахсларни ижтимоий ҳимоянидан ҳаётдан этихъеманд ахоли қатламлари давлат ижтимоисига бўлади.

Иккинчидан, давлат ногиронлиги бор шахсларнинг ижтимоий, ижтиносидан, ижтиносидан, ижтимоий ҳимоянидан ҳаётдан этихъеманд ахоли қатламлари давлат ижтимоисига бўлади.

Иккинчидан, таълимнига оид ҳалқарвтар сиёсат конституцияни яхшиланади.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни ишсизликдан ҳамошага бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Янгиланган Конституциямиз асосида "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши орқали ногиронлиги бўлган шахсларни муносиб иш билан таъминлаш ва самарали бандилкини кенгайтиришга йўнлатирилган кулат шарт-шароит орқали уйни ногиронлиги бўлган шахсларни алоҳида ошириш учун шахсларни кенг картvori давлат сиёсатининг мантиқий давом бўйди.

Шу мақсадларни амалга ошириш учун "Ўзбекистон — 2030" стратегиясида лоҳиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларни сифатли ва замонавий протез-ортопедия буюллари билан таъминлаш даражасини 100 фоизга етказиб, тўсикларни бартарада этиши ор

УЗОҚ УМР КЎРАЙ ДЕСАНГИЗ...

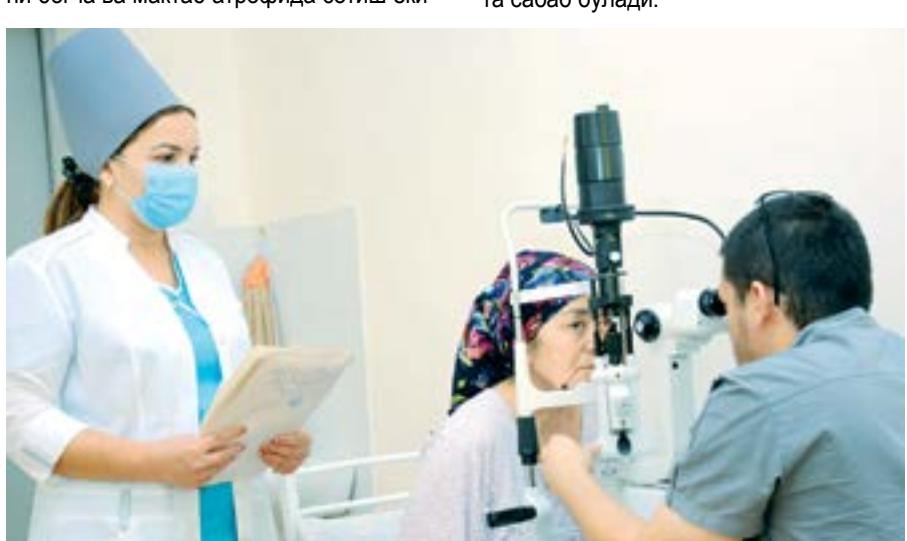
Нодира АЛИХОНОВА,
тиббиёт фанлари доктори

Соглини саклаш вазирлиги бошқарув тизимига бундай ўзгартриши киритиш учун бир қанча ўрнини ва жиддий сабаблар мавжуд эди. Жумладан, асосий юкумли бўлмаган касалликлар (он алланыш тизими касалликлари, хавфли ўсмалар, қандли диабетнинг иккинчи тури ҳамда нафас олиш аъзолари сурункали касалликлари) ҳамда уларнинг хавф омиллари (нотури овқатланиш, етарича жисмоний фаолиги, ўқуги, тамаки ва алкоголга истеммол килиш)га қарши курашиларни олиш бўйича катор дастурлар кабул килинмоқда. Лекин бу дастурларни рўёбга чиқариша мүмкун, яйни кийинчилклар юзага келмоқда.

Бунинг асосий сабабларидан бирни саҳсаҳа масъул Ахолининг соглом турмуш тарзини кўллаб-куватлаш ва жисмоний фаолигини ошириш маркази ҳамда унинг худудий бўлнималарида маъзалии мутахассисларни етишмаслиги, уларни жалб килиш учун моддий рабтаблантириш даражаси пастигиди. Охирги вактда марказнинг туман, шахар бўлнималарида соглом турмуш тарзини шакллантириш бўйича 31 фозиз холатда бу хасалликлар турбайли юз берган барвакт улнимнинг олдини мумкин.

Шу ўрнда хавф омилларининг мамлакатимиз миёқидаги кўрсаткичига тўхтасак. Унга кўра, 18-69 ёшдаги ахолининг 15 фозиз (хар 6 нафардан 1 нафари), жумладан, экракларнинг 32,9 фозиз (хар 10 нафардан 3 нафари) тамаки чекади; 4,7 фозиз (хар 20 нафардан 1 нафари), хусусан, экракларнинг 8,7 фозиз (хар 12 нафардан 1 нафари) алкоголгага истеммол килиши.

Дунёда ортиқча вазн ва семизликка эга ахоли улуси бормоқда. Узбекистон ҳам бу тенденциядан четда эмас, бу борадаги кўрсаткич 2014-2019 йилларда 50,1 фозиздан 56,4 фозизга ошган. Мазкур хотал қандли диабетнинг иккинчи турига салинганлар сони ўсишига сабаб бўлади. Лекин бундай маҳсулотларни бояча мақтаб атрофидан сотиши ёки

уларни оммавий ахборот воситалари кетма-кет реклама килиш ҳамда саводсини рабтаблантиришига, нархини туширишга қартилган сайдъ-харакатлар ахоли орасида ўтказилётган тушунтириши ишлаб самарасини кескин пасайтиради. Шунинг учун юкумли бўлмаган касалликлар хавф омилларини камайтишга қартилган конунчилк хужжатлари лойӣхаларини ишлаб чиқиш ва уни илтаришига хукукшунослар ҳамда уларни иктиомий-иктиносий жижатдан асослаш учун иктиносичиларнинг ўрни алоҳидаги аҳамиятига эга.

Бундан ташари, социологлар ёрдамда соҳадаги дастурлар самарадорлигини мунтазам бахола ва кейнги вазифаларни анилаклар учун ахолининг хулқатвори, нималарни асрал билиши, қаердан маъзумот олишига оидинлик киритишига зарур. Бу борада ахоли орасида маҳсус сўровнома ўтказилиши мақсадда мувофиқ.

Ахоли саломатлигини яхшилаш учун юкумли бўлмаган касалликларнинг асосий хавф омиллари қарши курашиш жуда мумкин. Зеро, таҳлиллар статистикаси унчалик куононали эмас. Мисол

Халқаро диабет федерацияси мальумотларига кўра, 2009-2021 йилларда Узбекистоннинг кatta ёшдаги ахолиси орасида қандли диабет тарқалганидек даражада 4 фозиздан 6 фозиз ошган. Ваҳронки, тиббийт муассасалари расман 1,7 фозиз катта ёшли ахолини ушбу касаллик билан рўйхат олган. Беморларни кеч рўйхатга олиш ёки умуман олмаслик, даволаш чора-тадбирлари ўз вақтида амалга оширилмаслиги касаллик асортарининг кент тарқалишига, ногиронлик ва барвакт улнимнинг ўсишига олиб келади.

Фармонда айни вактда долзарб бўлган Саломатлик ва стратегик ривохтаниш институтини ташкил этиш ва унинг худудий бўлнималари ходимлари меҳнатига ярашиш ҳак тупаш, моддий рабтлантириши масаласи ўз ёнимини топди. Лекин институтнинг юкумли бўлмаган касалликлар хавф омилларига қарши курашиш кучайтиши ва тиббийт статистикаси такомиллаштириш вазифаларини тўлақонли бажарishi учун соглини саклаш тизимишнинг соҳалардаги мавжуд тузимларни ва шаттларни қайта кутилган карорларнинг самарадорлигини келиши киши, қисқартилган шаттларни

Ишлаб чиқариш, меҳнат ва савдо бозорлари интеграции, хомашё ўрнини босувчи воситалар ва таннархга таъсир этувчи бощка омилларни топши борасида шиддатли рақобат авж олмоқда. Ривожланган давлатлар мисолида кўриш мумкин, ихтирочилик ишламалари, рационализаторлик йўналишларига салмоқли сармоя киритиш орқали юксак натижаларга эришиш мумкин. Мамлакатимиз саноати ривожида ҳам айни жиҳат мухим омил бўлмоқда.

ЗАМОНАВИЙ ИЛМ-ФАН шахарлари

Технопарклар ғояни бизнес моделга айлантириш имконини бермоқда

учун, Ўзбекистон нотури овқатланиш турфайи юрак-қон томир касалликларидан вафот этиш кўсаткичий бўйича Жаҳон соглини саклаш ташкилоти Европа минтақасининг 51 мамлакати орасида юкори ўнинлардан бирини эгаллади.

Юкумли бўлмаган касалликлар юртимиз ахолисининг катта ўшдаги (30-69 ёш) катами орасидаги барча барвакт улнимнинг туртудан уч ёким (75,6 фозиз) ни ташкил килиди. Бунга, асосан, кон айланыш тизими хасталиклари, юрак-қон томир етишмовлиги, юкори көн босими ва асоратлари (миокард инфаркт, мия инсульти), хавфли ўсмалар, қандли диабетнинг иккинчи тури ва нафас олиш аъзоларини сурункали касалликлар сабаб бўлган.

Онга овқатланиш тарзини шакллантириши соҳасида кончукчиликни ахоли орасидаги барча тарзини шакллантириши, тўғри овқатланишини тизими тартиб килиши ва омилларни дастурни лоймасида ошириш тартиб килиши. Дастур ёкимга таъсир этувчи мутаддатага вазифаларни белгилаб, бир кичка йўналишларни ўз ичига олади. Тўғри овқатланиш тарзини шакллантириши соҳасида овқатланиши тартиб килиши.

Хар бир йўналиш бўйича самарали чора-

тадбирлар режаси белгиланиши кўзда туттилган.

Хусусан, хукуматнинг таълим муассасаларидан болалар ва ёшлар учун тавсия этилмайдиган маҳсулотлар, жумладан, таркибда шакар, тут, транс-этил мидори юкори бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича самарали чора-

тадбирлар режаси белгиланиши кўзда туттилган.

Хусусан, хукуматнинг таълим муассасаларидан болалар ва ёшлар учун тавсия этилмайдиган маҳсулотлар, жумладан, таркибда шакар, тут, транс-этил мидори юкори бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат яратиш, юкумли бўлмаган касалликларнинг олдини шакллантириши.

Хар бир йўналиш бўйича сармалини шакллантириши, ташарш-шарорат я

